Aluehallintovirasto

Itä-Suomi
Ympäristölupavastuualue

PÄÄTÖS
Nro 39/2011/1
Dnro ISAVI/69/04.08/2010
Annettu julkipanon jälkeen
8.4.2011

ASIA Ristiinan keskuspuhdistamon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen, Ristiina

HAKIJA Ristiinan kunta
PL 5
52301 Ristiina

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 42/00/2 (7.7.2000) mukaisesti Ristiinan kunnan on tullut jättää 31.12.2009 mennessä keskuspuhdistamon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista koskeva hakemus. Itä-Suomen aluehallintovirasto on asiassa toimivaltainen ympäristölupaviranomainen ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin kohdan 13 a perusteella.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 23.12.2009. Hakemusta on täydennetty 26.5.2010.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Itä-Suomen ympäristölupavirasto on päätöksellään nro 42/00/2 (7.7.2000) myöntänyt luvan jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Puhdistetut jätevedet johdetaan Saimaan Yöveden Pökkäänlahteen.

Päätöksessä on jätevedenpuhdistamon vesistöön johdettavan jäteveden pitoisuusvaatimukseksi asetettu $BOD_{7\text{-}ATU}$ -arvoksi enintään 15 mg/l ja kokonaisfosforipitoisuus enintään 0,8 mg/l. Vastaavien puhdistustehojen on oltava vähintään 90 %. Arvot lasketaan puolivuosikeskiarvoina mahdolliset ohitukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien.

HAKEMUS

Sijainti, kaavoitus ja häiriintyvät kohteet

Jätevedenpuhdistamo sijaitsee Ristiinan kunnan Rahikkalan kylässä tilalla Koskensaari RN:o 9:68. Jätevedenpuhdistamon tontti on 22.5.1995 vahvistetussa yleiskaavassa varattu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Puhdistamoalue rajautuu idässä Saimaan Yöveteen, pohjoispuolella asuinkiinteistön tonttiin, eteläpuolella se-

kametsään ja lännessä tiehen. Lähin asuinkiinteistö sijaitsee puhdistamon pohjoispuolella hieman alle 100 metrin etäisyydellä puhdistamorakennuksesta ja eteläsuunnassa lähin asuinkiinteistö on noin 150 metrin etäisyydellä. Laitos ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella. Laitoksen tai sen vaikutuspiirissä ei ole Natura-alueita eikä muita luonnonsuojelukohteita. Yleinen uimaranta sijaitsee noin 1,8 km jätevesien purkupaikasta luoteeseen.

Puhdistamo ja sen toiminta

Prosessit

Laitos on valmistunut vuonna 1978 ja sitä on saneerattu ja laajennettu vuosina 1999–2000. Jätevedenpuhdistamo on katettu aktiivilietemenetelmään perustuva rinnakkaissaostuslaitos, jossa saostuskemikaalina käytetään ferrosulfaattia. Puhdistamolle johdetaan Ristiinan kirkonkylän ja Pellosniemen taajaman jätevedet. Viemäriverkkoon ei ole liittynyt merkittävää teollisuutta. Puhdistamon toiminta-alueella on noin 2 600 asukasta. Laitos on mitoitettu asukasvastineluvulle 3 300. Laitoksen muut mitoitusarvot ovat: Q_{mit} 911 m^3/d ja Q_{max} 2 000 m^3/d. Laitoksessa on sako- ja umpikaivolietteen vastaanottoyksikkö. Laitoksen operatiivisesta toiminnasta vastaa Mikkelin Vesilaitos.

Jätevedenpuhdistamon automatiikan ja sähkölaitteiston saneeraustyö valmistuu elokuussa 2010.

Jätteet, kemikaalit ja energiankulutus

Puhdistamolle tuotava sako- ja umpikaivolietteen määrä on kasvanut viime vuosina. Vuosiyhteenvetotietojen mukaan puhdistamolle tuotiin lietteitä vuonna 2007 540 m^3, vuonna 2008 416 m^3, vuonna 2009 740 m^3 ja vuonna 2010 834 m^3.

Puhdistamon ylijäämälietettä ei enää kuivata laitoksella, vaan se kuljetetaan sakeutettuna Mikkelin Kenkäveronniemen puhdistamolle mädätettäväksi ja sieltä edelleen Metsä-Sairila Oy:n jäteasemalle kompostoitavaksi. Sakeutetun ylijäämälietteen määrä on noin 2 000 m^3 vuodessa. Välppäys- ja hiekanerotusjäte toimitetaan Metsä-Sairila Oy:n jäteasemalle.

Jäteveden käsittelyssä saostuskemikaalina käytettävä ferrosulfaatti tuodaan puhdistamolle kylläisenä liuoksena Mikkelin Kenkäveronniemen puhdistamolta. Ferrosulfaatti varastoidaan laitoksella liotusaltaassa, josta sitä pumpataan päiväaltaaseen. Ferrosulfaattia käytetään keskimäärin hieman yli 50 000 kg vuodessa.

Laitoksen energian käytön tehokkuuden hakija arvelee olevan vastaavanlaiselle laitokselle ominainen. Puhdistamon sähkönkulutus oli vuonna 2008 yhteensä 180 382 kWh. Laitoksen palautuslietepumput on vaihdettu pienemmiksi, jolloin ne toimivat paremmalla hyötysuhteella. Lietteen kuivaus tehdään nykyisin Mikkelin Kenkäveronniemen puhdistamolla, josta syntyy laitokselle säästöä.

Viemäriverkko

Viemäriverkostosta 33,2 km on muoviputkea ja 6 km betoniputkea. Pumppaamoita on kaikkiaan 12, joista 6 oli lupahakemuksen jättöaikaan kaukovalvonnassa ja loput 6 liitetään hakijan mukaan kaukovalvontaan vuoden 2010 aikana. Pumppaamoiden kaukovalvonta hoidetaan Mikkelin Vesilaitoksen Kenkäveronniemen puhdistamon valvomosta.

Viemäriverkoston vuotovesien määrää tutkittiin syyskuun 19–20 päivinä vuonna 2001 ns. Vuove-menetelmällä. Tutkimusaikana viemäriverkossa liikkui mittausten mukaan vuotovettä 1,2 l/s eli noin 100 m^3/d. Ensimmäisenä mittauspäivänä jätevedenpuhdistamon virtaama oli 497 m^3/d ja toisena 484 m^3/d. Selvityksessä esiin tulleita puutteita on korjattu vuosittain määrärahojen puitteissa. Vanhoja betonisia viemärikaivoja on uusittu useita. Samoin kaivojen kansia on uusittu, jotta sulamisvesien pääsy kaivoihin estyy.

Puhdistamon tulokuormitus ja puhdistustulos

Jätevedenpuhdistamon tulokuorma oli vuosina 2004–2008:

Parametri	yksikkö	2004	2005	2006	2007	2008
virtaama	m^3/d	906	879	680	654	755
$BOD_{7\text{-}ATU}$	kg/d	250	310	230	140	120
kok.N	kg/d	46	59	56	40	30
kok.P	kg/d	9,4	9,8	7,7	5,9	5,1
kiintoaine	kg/d	340	460	300	390	140

Ohijuoksutuksia on tapahtunut vuosina 2004, 2005, 2007 ja 2008 keskimäärin 700 m^3 vuodessa.

Jätevedenpuhdistamon vesistökuormitus 2004–2008:

Parametri	yksikkö	2004	2005	2006	2007	2008
COD_{Cr}	kg/d	52	42	45	28	41
$BOD_{7\text{-}ATU}$	kg/d	9,3	12	6,8	4,0	6,3
kok.N	kg/d	36	31	30	21	25
kok.P	kg/d	0,61	0,42	0,63	0,35	1,1
kiintoaine	kg/d	12	20	18	9,4	14

Jätevedenpuhdistamon puhdistustehot (%)2004–2008:

	COD_{Cr}	$BOD_{7\text{-}ATU}$	kok.N	kok.P	kiintoaine
2004	91	97	23	94	97
2005	95	97	47	96	96
2006	89	97	47	92	94
2007	92	97	50	94	97
2008	83	95	17	80	90

Vuonna 2008 kokonaisfosforin jäännöspitoisuus ylitti ja puhdistusteho alitti lupaehtojen mukaiset raja-arvot. Huono puhdistustulos johtui ferropumpun häiriöistä ja karkaavasta kiintoaineesta. Uusi ferropumppu on asennettu vuonna 2009 ja ferrosäiliöön on hankittu etäluettava mittaus.

Purkuvesistön kuvaus

Vesistöalue

Puhdistetut jätevedet johdetaan purkuputkessa Saimaan Yöveden Pökkäänlahden Pukkisaaren koillispuolella olevan syvänteen reunaan. Purkuputken suulla vesisyvyys on 15 m ja läheisessä syvänteessä 27 m.

Ristiinan Yöveden pinta-ala on noin 77,4 km^2 ja valuma-alueen pinta-ala noin 150 km^2. Virtaama itään on Yövedeltä Savisalon kohdalla noin 1,5 m^3/s. Yöveden tilavuus Pökkänlahdelta Savisalon tasalle on noin 61,5 milj.m^3. Veden keskiviipymä Yövedellä on noin 470 vrk ja vaihtuvuus siten selvästi parempi kuin Suomen järvissä keskimäärin.

Yövedellä on kaksi pistekuormittajaa, Ristiinan kunta ja UPM Wood Oy:n Pelloksen tehtaat. Pelloksen tehtaiden puhdistetut jätevedet johdetaan Pelloksen syväsataman itäpuolelle. Lisäksi alueelle kohdistuu jonkin verran hajakuormitusta Kilpijärvestä ja Ala-Kaatlammesta tulevista ojista sekä Rautlahden ja Ostolahden suunnilta.

Vesistön vedenlaatu ja jätevesien vaikutukset vesistössä

Ristiinan kunnan jätevedet vaikuttavat voimakkaimmin Pukkisaaren koillispuolen syvänteessä, jonka lähelle jätevedet johdetaan. Vuoden 2003 jälkeen veden väriluku ja COD-pitoisuus ovat kasvaneet huomattavasti. Tämä ilmiö on havaittu lähes kaikilla Yöveden näytepisteillä ja myös muissa vesistöissä. Muutos on tapahtunut lauhojen roudattomien alkutalvien ja runsaiden sateiden vaikutuksesta. Toisaalta lyhyempi jääpeitteinen aika on parantanut vesistöjen happitaloutta. Tämä näkyy Pukkisaaren näytepisteen lisäksi muualla Yövedellä.

Selvästi jätevesien aikaansaannosta on veden hygieenisen laadun heikkeneminen, joka Pukkisaaren näytepisteellä on näkynyt erityisesti talvella alusvedessä. Jätevesien laimenemista voidaan hyvin arvioida kolimuotoisten hygieniabakteerien avulla. Virtaussuunnassa alaspäin noin 1 km olevalla Linnaniemen eteläpuolisella näytepisteellä havaitaan vuositasolla vain muutamia hygieniabakteereja, vaikka niitä Pukkisaaren näytepisteellä olisi tuhansia. Talvella 2009 Pukkisaaren alusvedessä oli 9 900 kpl/100 ml 44 °C koliformista bakteeria ja samaan aikaan Linnaniemen eteläpuolella 15 kpl/100ml. Pukkisaaren näytepisteellä fosforipitoisuus on ollut keskimäärin 4–6 µg/l korkeampi, kuin virtaussuunnassa sen yläpuolisella Pökkäänlahden ja alapuolisella Linnaniemen näytepisteillä. Typpipitoisuus on Pukkisaaren näytepisteellä 200–300 µg/l korkeampi kuin lähimmillä vertailupisteillä. Klorofyllipitoisuus on vaihdellut vuodesta toiseen melko paljon ja ollut välillä ominainen karulle ja välillä rehevälle vesialueelle. Klorofyllipitoisuus on ollut samaa suuruusluokkaa vertailupisteiden kanssa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Ristiinan kunnan jätevesien vaikutus näkyy purkupaikan läheisessä syvänteessä veden hygieenisen laadun heikkenemisen lisäksi fosfori- ja typpipitoisuuksissa. Vaikutus hygieeniseen laatuun ja typpipitoisuuteen on ollut kasvussa 2000-luvulla. Jätevesien vaikutus näkyy myös Pökkäänlahdella ja Linnaniemen eteläpuolella, mutta huomattavasti laimentuneena. Näillä alueilla vaikuttaa myös muu kuormitus.

Kalastus

Ristiinan Yöveden osakaskuntien jäsenille on tehty kalataloustiedustelu vuodelta 2006 ja samana vuonna koekalastuksia, jotka liittyvät Ristiinan Yöveden kalatalous-tarkkailuun.

Yövedellä ja myös kunnan jätevesien vaikutusalueella kalakannan rakenne on parantunut selvästi. Muikku on levinnyt alueelle ja kuhasaaliit ovat kasvaneet. Lisäksi ahven on aikaisempaa kookkaampaa ja särkikalojen osuus saaliista on vähentynyt. Kalastushaitat, kuten verkkojen limoittuminen, vähempiarvoisten kalalajien runsaus ja kalojen makuvirheet, koetaan suurimmiksi kuormitetulla alueella. Haitat ovat kuitenkin vähentyneet selkeästi.

Kuormitetun ja kuormittamattomien alueiden väliset erot kalastossa ovat kuitenkin melko suuret. Jätevesien kuormittamalta ja lievästi rehevöityneeltä alueelta saatiin saaliiksi enemmän särjen sukuisia kaloja ja sameassa vedessä viihtyvää kuhaa, kun muualla saatiin enemmän muikkua, taimenta ja lohta.

Toiminnan muut päästöt

Laitoksen aiheuttamaa hajua esiintyy vähäisessä määrin aivan puhdistamorakennuksen vieressä. Puhdistamo ei aiheuta tontin ulkopuolelle ulottuvia hajuhaittoja. Toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään, tärinää tai melua.

Liikenne alueelle kulkee Lappeenrannantieltä, josta edelleen Koskenahontien kautta laitokselle. Liikenne on henkilö- ja kuorma-autoliikennettä. Sako- ja umpikaivolietteitä tuodaan laitokselle keskimäärin neljä kuormaa päivässä. Ylijäämälietettä ajetaan pois laitokselta noin kolme kertaa viikossa ja samalla autolla tuodaan tarvittaessa kemikaalia.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Puhdistamoa on saneerattu vuosina 1999–2000 ja sen tekniikka on nykyaikaista, yleisesti vastaavilla laitoksilla käytettyä ja toimintaan soveltuvaa. Tämän perusteella puhdistamolla sovellettava tekniikka on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista.

Toiminnan käyttö-, kuormitus- ja vesistövaikutusten tarkkailu

Esitys jätevedenpuhdistamon toiminnan käyttö- ja päästötarkkailuohjelmaksi on hakemuksen liite 25B (No 3152/09, päivätty 17.11.2009) ja esitys vaikutustarkkailuohjelmaksi liite 25C (No 3154/09, päivätty 18.12.2009).

Ristiinan Yöveden voimassa oleva kalataloustarkkailuohjelma on hakemuksen liite 24C (No 332/09, päivätty 13.2.2009).

HAKIJAN KORVAUSESITYS VESISTÖÖN KOHDISTUVISTA VAHINGOISTA

Kalastotarkkailun mukaan kalaston rakenne on kuormitetulla alueella parantunut ja kalastushaitat vähentyneet. Tällä perusteella hakija esittää haittojen korvaamiseksi 7 500 kpl kuhan vuosittaista istutusvelvoitetta nykyisen 10 000 kpl sijaan.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Ristiinan kunnassa sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu Länsi-Savo-lehdessä.

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1.) Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristönhoito ja vesiensuojeluyksikön lausunto:

Ristiinan puhdistamo on valmistunut v. 1978, jonka jälkeen se on saneerattu vuosina 1999–2000. Tekniikan ja mitoituksen voidaan arvioida olevan kunnossa. Puhdistamolla esiintyy kuitenkin ongelmia, jotka aiheutuvat mm. keväisistä sulamisvesistä sekä fosforin poistotehokkuudesta.

Vuonna 2008 on laitoksella ollut fosforin luvanmukaisen puhdistustason ylityksiä sekä jäännöspitoisuuden että puhdistustehon osalta molemmilla puolivuotisjaksoilla. Vuonna 2009 tilanne oli parempi ja fosforin osalta ylitys oli lievä ensimmäisellä puolivuotisjaksolla. Vuonna 2010 ensimmäisellä puolivuotisjaksolla puhdistusteho oli biologisen hapenkulutuksen osalta 84 % ja fosforin osalta niukasti luvan täyttävä 90 %. Jäännöspitoisuuden osalta v. 2010 biologinen hapenkulutus oli ensimmäisellä puolivuotisjaksolla 47,5mg/l ja fosforin osalta 1,14 mg/l (luvan vaatimukset: BOD_7 15 mg/l ja fosfori 0,8 mg/l)

Suuret virtaamavaihtelut ja osin myös tähän liittyvät ferrosulfaatin annostusongelmat vaikuttavat oleellisesti mm. fosforin poiston tehokkuuteen. Ohijuoksutuksesta ja mahdollisista läpivirtaustilanteista laitoksella aiheutuu myös terveydellistä riskiä.

Lumen sulamisvesiä pääsee keväisin tilanteesta riippuen runsaasti viemäriverkostoon. Esimerkiksi keväällä 2010 laitokselle tuli runsaasti sulamisvesiä ja jäteveden määrä kohosi maaliskuun alun hieman yli 300 m^3/d:stä huhtikuu alkuun määrään yli 1 000 m^3/d (mitoitusarvo 800 m^3/d). Jätevedenpuhdistamon kautta kulkeva vesimäärä kasvaa keväisin. Puhdistamon läpi kulki huhtikuun alkupuolella 2010 vettä ajoin 3 000

m^3/d. Laitoksella on v. 2010 ollut myös sulamisvesien vuoksi läpivirtaustilanne useita vuorokausia.

Etelä-Savon elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus katsoo että viemäriverkostoon joutuvien sulamisvesien ja vuotovesien määrä on jatkossa saatava mahdollisimman vähäiseksi mm. kunnostamalla suunnitelmallisesti viemäröintiä/kaivorakenteita sekä estämällä sulamisvesien kertymistä kaivorakenteiden läheisyyteen ojastoin ja muilla tehokkailla toimilla. Samalla on kiinnitettävä huomiota myös fosforin poiston tehokkuuteen mikä on johtunut mm. keväisten vaihtelevien virtaamien lisäksi ilmeisesti myös saostuskemikaalin, ferrosulfaatin annostuksesta. Ristiinan kunnan alueella on runsaasti vapaa-ajan asutusta ja laitokselle toimitetaan myös paljon sakokaivolietteitä. Näiden epätasainen toimitus ja myös ns. vanhat lietteet voivat haitata osaltaan puhdistustehokkuutta. Lietteiden asialliseen käsittelyyn ja sijoittamiseen tulisi jatkossa kiinnittää huomiota, jotta ne eivät kuormittaisi liikaa puhdistamoa ja puhdistamon kuormitus pysyisi riittävän tasaisena hyvän puhdistustuloksen kannalta. Lietteiden hyötykäytössä ja käytön tavoitteissa tulisi huomioida riittävä käsittelykapasiteetti. Lisäksi käsitellyistä määristä ja käsittelystä tulee saada riittävän kattavat tiedot viranomaisvalvontaa ja seurantaa varten. Ongelmakenttää on käsitelty mm. Itä-Suomen jätesuunnitelmassa (Itä-Suomen Jätesuunnitelma vuoteen 2016, Suomen ympäristö 47)

Edellä mainitun lisäksi Etelä-Savon ELY-keskus esittää biologisen hapenkulutuksen ja fosforin osalta puhdistamon puhdistustehokkuusvaatimuksen nostamista 92 %:iin puolivuotiskeskiarvona ja vesistöön johdettavan puhdistetun jäteveden BOD- pitoisuusvaatimuksen tiukennusta 12 mg/l:aan ja vastaavasti fosforin osalta 0,6 mg/l:aan. Parannustarpeiden perusteena ovat mm. edellä esitetyt puhdistamon toiminnassa esiintyneet ongelmat, jätevedenpuhdistamon purkupaikan sijainti Ristiinan kunnan keskeisellä vesi/virkistysalueella ja ajanmukaisen tekniikan mahdollistamat puhdistustulokset sekä alueella sijaitseva Ristiinan kunnan varavedenottamo Linnaniemen pohjoispuolisella Juurilahdella.

Jätevedenpuhdistamon toiminnassa syntyvien lietteiden ja jätteen käsittely on asiallista ja Itä-Suomen jätesuunnitelmassa esitetyn mukaista. Tiivistetty jätevesiliete, välppäjäte sekä hiekan erotuksessa syntyvä jäte toimitetaan Mikkelin Metsä-Sairila Oy:n kompostointilaitokselle.

Ristiinan jätevedenpuhdistamon jätevesien vaikutus näkyy lähellä purkupaikkaa olevan syvänteen ravinnepitoisuuksien kohoamisena sekä mm. veden laadun hygieenisenä heikentymisenä. Veden laatu on heikentynyt myös laajemmin Pökkäänlahdella ja muualla lähialueilla, myös Linnaniemen eteläpuolella. Ristiinan puhdistamon lisäksi vesialuetta kuormittaa lähivaluma-alueen hajakuormitus sekä samalle vesistöalueelle prosessijätevetensä laskeva UPM-Kymmene Wood Oy:n Pelloksen havuvaneritehdas.

Vesienhoidon suunnittelussa Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 ja Etelä-Savon pintavesien hoidon toimenpideohjelmassa 2010–2015 käsitelty Yövesi on kokonaisuudessaan tyypiltään suuri vähähumuksinen järvi, jonka tila on arvioitu erinomaiseksi. Uittamonsalmen länsipuolinen osa on vai pieni osa Yövesi- kokonaisuutta ja poikkeaa keskeisiltä osiltaankin jonkun verran keskeisestä Uit-

tamonsalmen itäpuolisesta Yövedestä runsaamman kuormituksensa ja salmen erottamana erillisen luonteensa vuoksi. Kokonaisuutena Ristiinan kunnan puhdistamo ei vaaranna hyvin toimiessaan vesialueen hyvää tilaa kun edellä mainitut ongelmat saadaan hoidettua kuntoon.

Puhdistamon käyttö- ja kuormitustarkkailu sekä vesistötarkkailu voidaan suorittaa ympäristölupahakemuksen liitteissä 25A (käyttötarkkailu), 25B (päästötarkkailu, Saimaan vesi- ja ympäristötutkimus 17.11.2009) ja 25C (vesistötarkkailu, Saimaan vesi- ja ympäristötutkimus 18.12.2009) esitetyllä ohjelmilla.

Raporttien jakeluiden osalta on huomioitava, että ohjelmissa esitetty raporttien ja tulosten jakelu tehdään jatkossa aikaisempien Etelä-Savon ympäristökeskuksen ja Etelä-Savon TE-keskuksen osalta hallinnonuudistuksen myötä nykyisin Etelä-Savon elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ympäristönsuojelu ja vesien hoito -yksikköön ja Etelä-Savon elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueelle kalatalousyksikköön.

2.) Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maaseutu- ja energiayksikön kalatalousryhmän lausunto:

Ristiinan kunnan jätevesien vaikutus näkyy jätevesien purkupaikan lähialueen syvänteessä veden hygieenisen laadun heikkenemisenä sekä fosfori- ja typpipitoisuuksien kohoamisena. Vaikutukset näkyvät laimentuneena myös Pökkäänlahdella ja Linnaniemen eteläpuolella. Hakemusasiakirjojen mukaan veden kokonaislaatu on heikentynyt sekä puhdistamon lähialueella että laajemminkin Yövedellä ja muissa vesissä. Kyse on valuma-alueelta tulevasta kuormituksesta, johon ovat vaikuttaneet vuotuiset sääolosuhteet. Kalakantojen rakenteessa on tapahtunut myönteistä kehitystä vuodesta 1999 vuoteen 2006.

Seurantaraporttien mukaan puhdistamon jätevesien vaikutusalueella ei kuitenkaan ole tapahtunut veden laadun paranemista, joka voitaisiin yhdistää puhdistamon puhdistustehon paranemiseen. Aika ajoin puhdistusteho on jopa jäänyt lupaehdoissa määritettyjen rajojen alapuolelle.

Kalakannan rakenteen parantuminen johtuu osittain luonnollisista syistä. Muikkukannoille on tyypillistä suuret kannanvaihtelut ja Yövedellä pitkään jatkunut muikkukato on ohitse ja muikkukanta on vähitellen runsastunut idästä alkaen siten, että sitä tavataan jo Yöveden kaikissa osissa. Kuhan runsastuminen johtunee etupäässä hyvin onnistuneista istutuksista ja kuhalle hyvistä olosuhteista. Kuhakannat ovat runsastuneet yleisesti istutusten ansiosta, mutta myös luonnonlisääntymiselle otollisten sääolosuhteiden ansiosta.

Hakija esittää, että istutusvelvoitetta pienennetään 10 000 kappaleen vuotuisesta määrästä 7 500 kappaleeseen vuodessa. Yllä olevaan viitaten ELY-keskus katsoo, että puhdistamolta johdettavien jätevesien laadussa ei ole tapahtunut sellaista paranemista, että velvoitteen pienentäminen olisi perusteltua. ELY-keskus esittää, että istutusvelvoitetta koskeva lupaehto jätetään voimaan sellaisenaan. Alueen olosuhteet ovat sellaiset, että muilla hoitotoimenpiteillä ei välttämättä saavutettaisi vaikuttavia tu-

loksia, joten istutusvelvoitteen muuttaminen kalatalousmaksuksi ei ole tarkoituksenmukaista.

Kalataloustarkkailua on toteutettu yhteistarkkailuna UPM Wood Oy Pelloksen tehtaiden kanssa. Etelä-Savon TE-keskus hyväksyi 8.4.2009 antamallaan päätöksellä yhteistarkkailuohjelman (Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy, No 332/09/P Saukkonen, 13.2.2009) Ristiinan kunnan keskuspuhdistamon ja UPM Wood Oy Pelloksen tehtaiden jätevesien kalataloudelliseksi tarkkailuksi. Etelä-Savon ELY-keskus esittää, että kalataloudellista tarkkailua toteutetaan mainitun voimassa olevan ohjelman mukaisesti.

3.) Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Itä-Suomen ympäristölupavirasto on antanut 7.7.2000 puhdistamon toimintaan ympäristöluvan, jonka määräysten mukaisesti puhdistamolta vesistöön johdettavan jäteveden biologisen hapenkulutuksen määrä saa olla enintään 15 mg/l ja kokonaisfosforipitoisuus enintään 0,8 mg/l. Kummankin osalta on lisäksi saavutettava vähintään 90 %:n puhdistusteho. Jätevesien vesistövaikutukset näkyvät jätevesien purkupaikan lähialueen syvänteessä veden hygieenisen laadunheikkenemisenä, sekä fosfori- ja typpipitoisuuksien kohoamisena. Vaikutukset näkyvät myös Pökkäänlahdella ja Linnaniemen eteläpuolella, mutta huomattavasti laimentuneina. Alueen kalakannan rakenne on hakijan mukaan nykyisin hyvä. Saaliiksi saadaan mm. muikkua, kuhaa ja kookasta ahventa.

Ristiinan haja-asutusalueella on kiinteistöjä, joiden jätevesiä ei johdeta puhdistamolle, mutta joiden sako- ja umpikaivolietteet tulee voimassa olevien ympäristönsuojelumääräysten ja jätehuoltomääräysten mukaan toimittaa vähintään kerran vuodessa kunnan osoittamaan lietteiden vastaanottopaikkaan. Nykyisen rakennuskannan lisäksi huomioitavaksi tulevat myös uudet rakennettavat kohteet ja niissä syntyvät sako- ja umpikaivolietteet. Näiltä osin ympäristölupahakemuksessa lietteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varautumista on selostettu puutteellisesti, mm. sako- ja umpikaivolietteiden määrää ei ole arvioitu. Ilman yksilöityä suunnitelmaa voivat lietteiden vastaanotosta johtuvat kuormitusvaihtelut johtaa puhdistamon toimintahäiriöihin ja tätä kautta hyväksyttävän kuormituksen ylittäviin päästöihin.

Purkuvesistön hyvä ekologinen ja kemiallinen tila ei saa vaarantua puhdistamon ohijuoksutusten tai heikentyneen prosessin toiminnan takia.

Mikkelin Seudun Ympäristöpalveluille on välittynyt huoli jätevedenpuhdistamon ikääntymisestä ja linjastojen uusimistarpeesta. Varsinkin keväisin / sadejaksojen aikana verkoston vuotovesien takia pääpumppaamon pumppujen tuotto ei riitä siirtämään vettä puhdistamolle. Ylimenevistä jätevesimääristä ei ole tietoa seurantajärjestelmän puutteen vuoksi. Puhdistamon mitoitus ei vastaa nykytarvetta. Usein juuri keväisin ja syksyisin tyhjennettävät sako- ja umpikaivot aiheuttavat puhdistamolle lisäkuormitusta.

Ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida viemärilaitoksen toiminta kokonaisuutena. Varsinaisen puhdistamon lisäksi linjastojen ja pumppaamojen kuntoon sekä toimintaan on oltava kattava hoitosuunnitelma. Ympäristöpalvelujen näkemyksen mu-

kaan lietteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varautumisen mitoituksen tulee vastata kiinteistöillä syntyvien lietteiden määrää. Hakemusta tulee täydentää selostuksella / suunnitelmalla, josta käy ilmi miten laitoksella varaudutaan lietteiden vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn lupakaudella. Mikkelin Seudun Ympäristöpalveluille on varattava tilaisuus lausua asiasta ennen lupapäätöstä.

Muistutukset ja mielipiteet

1) Pyrhölän osakaskunnan muistutus:

Osakaskunta katsoo, että se ei suostu kunnan vaatimukseen vähentää istutusvelvoitetta. Kuulemamme mukaa jätevedenpuhdistamolla on ollut käyntihäiriöitä. Viitaten myös Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen suorittamiin koekalastuksiin vuoden 2010 aikana. Osakaskunta on saanut suullista tietoa kyseisestä kalastuksesta. Kirjalliset tiedot ovat käytettävissä koekalastuksen päätyttyä.

2) AA:n muistutus:

Haluan muistuttaa Pökkäänlahden ranta-asukkaana (Omistan Pirttiranta-nimisen tilan Rno 11:16) Ristiinan keskuspuhdistamon nykyisestä toiminnasta seuraavaa:

– Nykyisellään jäteveden purkaminen Pökkäänlahteen johtavaan syvänteeseen rehevöittää jatkuvasti vesistöä. Pahimmillaan saastetila on keväisin, kun talven aikana pintaan nousseet lämpimän likaveden lietteet leviävät lahden rantoihin ja veteen.

– Kokemuspohjaisesti voidaan todeta, että vesi on todella likaista, kun verkkokohona oleva muovipullo peittyy vihreään limaan, joka ei vieläkään ole siitä irronnut. Verkot ja katiskat limaantuvat muutaman tunnin aikana tässä vedessä.

– Pökkäänlahden lähes perukassa Uimalan rannan matopesupaikan (maalla oleva pesupaikka) vesi on vielä niin likaista, että vaaleita mattoja ei saa huuhdeltua puhtaaksi.

– Mielestäni vesistön kunto ei parane kuhaistutuksilla, vaan sen tilaan on nyt vakavasti puututtava. Tarvitaan mittauksia, joilla voidaan todeta veden todellinen tila. Rannan omistajana minulle ei riitä, että kunta toteaa vaikutusten näkyvän Pökkäänlahdella ja Linnaniemen eteläpuolella, mutta huomattavasti laimentuneina. Mikä on määrä, joka varmistaa, että Pökkäänlahti säilyy uinti ja saunavesi tasoisena vielä seuraaville sukupolvillekin.

– Haluan, että mittauksin voidaan todetaan Pökkäänlahden veden kunto ja se ilmoitetaan rantojen käyttäjille ja samalla tieto siitä, että kuinka paljon se vielä kestää jätevedenpuhdistamon purkuvesiä.

3) BB:n ja kumppaneiden muistutus:

Laitoksen toiminnasta aiheutuvat meluhaitat liittyvät lähinnä raskaitten tyhjennysajoneuvojen liikennöintiin ja säiliöiden tyhjennyksessä käytettävän kompressorin käyntiääneen. Tyhjennysajoneuvot asioivat kaikkina viikonpäivinä klo 6–23 välisenä aikana.

Hajuhaitat liittyvät pääasiassa tyhjennysajoneuvojen säiliön tyhjennystilanteeseen.

Puhdistuslaitoksen ohijuoksutusputkenpään maastoa tarkastelemalla voidaan päätellä, että käsittelemättömän jäteveden ohijuoksutusta on tapahtunut. Ajankohdasta ja syystä ei ole tietoa. Sunnuntai-iltana 4.7.2010 havaittiin, että puhdistamon läheiseen rantaveteen oli sekoittunut runsaasti kiinteätä, haisevaa massaa. Alkuperästä ei ollut varmuutta, mutta tuulensuunta huomioiden purkuputken suu voisi olla lähtökohta. Vesi kirkastui normaaliksi vuorokauden sisällä. Kalaverkot limoittuvat edelleen merkittävästi normaaleja kalavesiä enemmän.

Ristiinan Kunnan vesihuollon siirryttyä Mikkelin Vesilaitoksen hoidettavaksi, on pantu merkille, että viikonloppuisin tapahtuvia valvontakäyntejä puhdistamolla on vähennetty merkittävästi. Vedenlaatua Pökkäänlahdella ei ole tarkkailtu eikä raportoitu kuten kalastuksen osakaskuntien ja kunnan välisessä yhteisneuvonpidossa sovittiin.

Viime vuosien kalasaaliit Pökkäänlahdella kalalajeittain näyttävät seuraavanlaisilta:

- siika täysin olematon
- kuha jonkin verran, kehitys myönteinen
- lohi erittäin harvinainen
- hauki ajoittain kohtuullinen.
- ahven isokokoinen, saalis hyvä
- muikku pienikokoinen, saalis muutama kilo vuodessa

Yhteenvetona esitämme:

1. Puhdistuslaitoksen toiminnan valvonta on suoritettava erityistä huolellisuutta ja kurinalaisuutta noudattaen ja huolimattomuudet eivät saa tulla kysymykseen. Valvontakäyntejä on tehtävä riittävän usein.

2. Vedenlaatua Pökkäänlahdella on seurattava säännöllisin mittauksin. Mittaustulokset on raportoitava yhteyshenkilöille.

3. Kalanpoikasten istutusmäärät tulee säilyttää entisellään.

Hakijan vastine

1) Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnot:

Kuhaistutusten määrä voidaan säilyttää nykyisessä 10 000 kpl vuodessa.

Laitoksen ferrosulfaatin annostusongelmiin on puututtu seuraavasti:

- Ferrosulfaatti ajetaan säiliöautolla Kenkäveronniemen jätevedenpuhdistamolta kylläisenä liuoksena Ristiinan puhdistamolle.
- Ferrosulfaatin annostelupumppu on uusittu ja altaaseen on asennettu pinnanmittaus, jotta ferrosulfaatin kulutusta pystytään valvomaan etäkäyttönä Kenkäveronniemen käyttövalvomosta.

Vuoden 2010 keväällä, poikkeuksellisesta talvesta johtuen, sulamisvesien määrä oli huomattavan suuri. Myös viemärikaivoja rikkoutui kovan pakkastalven vuoksi. Tästä syystä vuotovesiä pääsi verkostoon muita vuosia enemmän.

Ristiinan kunta on panostanut tänä vuonna voimakkaasti vesihuoltoverkon kunnostamiseen. Vuotavia kaivoja on korjattu 9 kpl. Vanhaa viemäriverkostoa on uusittu 770 metriä, jossa yhteydessä poistui 12 kpl vanhoja betonirengaskaivoja. Ensi vuoden talousarvioon on esitetty määräraha vuotovesiselvityksen tekemiseen. Parhaillaan on meneillään runkoviemärin uusimiseksi noin 600 metrin osuudelta.

Sako- ja umpikaivolietteiden vastaanoton parantamiseksi on tänä vuonna tarkoitus ottaa käyttöön menettely, jossa puhdistamolle tuodut lietteet johdetaan välppäyksen kautta tiivistämöön, josta laskeutunut liete ajetaan Mikkelin Kenkäveronniemen puhdistamolle. Menettelyllä saadaan pienennettyä lietteen aiheuttamaa pistemäistä kuormitusta puhdistusprosessissa.

Ristiinan puhdistamolla aiemmin tapahtunut lietteen suotonauhakuivaus on lopetettu vuonna 2008. Liete on siitä lähtien ajettu Kenkäveronniemen puhdistamolle kuivattavaksi ja edelleen kompostoitavaksi.

2) Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Verkoston kunnon parantamiseen sekä sako- ja umpikaivolietteiden vastaanoton osalta viitataan Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon vastineeseen.

3) AA:n, Pyrhölän osakaskunnan ja BB:n ym. muistutukset:

Muistutusten osalta viitataan Saimaan Vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n 28.9.2010 antamaan lausuntoon, joka liitetään osaksi tätä kunnan antamaa vastinetta. Kuhaistutusten määrän suhteen kunta suostuu siihen, että istutusvelvollisuus säilytetään nykyisellään 10 000 kpl/a. Laitoksella käyvien tyhjennysautojen meluhaittojen vähentämiseksi kunta on valmis rajoittamaan tyhjennyskäynnit esim. maanantai–lauantai klo 07–20 välillä tapahtuvaksi. Laitoksen moitteettoman toiminnan turvaamiseksi jätevesilaitoksen valvontaa ja kaukokäyttöä on lisätty vuonna 2010 liittämällä sekä Ristiinan vesilaitos, jätevedenpumppaamot että jätevedenpuhdistamo Mikkelin Kenkäveronniemen puhdistamon käyttövalvomoon, josta reaaliaikaista valvontaa ja etäkäyttöä tehdään 24/7. Tämän lisäksi jätevedenpuhdistamolla käy laitosmies säännöllisesti.

4) Yhteenveto:
Ristiinan kunta on panostanut viime vuosina taloudellisten resurssiensa sallimissa rajoissa voimakkaasti vesihuoltoon. Laitosten käyttö ja ylläpito on 1.1.2009 alkaen ollut Mikkelin vesilaitoksen hoidettavana. Tällä Ristiina on halunnut varmistaa, että vesihuollossa on käytössä ammattitaitoinen henkilöstö ympäri vuorokauden. Kunta on panostanut viime ja tänä vuonna vesihuoltolaitosten ja verkoston korjaamiseen. Vesilaitoksen sähköistys, automaatio ja jätevedenpuhdistamon automaatio on uusittu ja yhdistetty ympärivuorokautiseen valvontaan Mikkelin Kenkäveronniemen käyttövalvomoon. Jätevesiverkostoa on uusittu kaivojen ja putkilinjojen osalta. Sako- ja umpikaivolietteiden vastaanottoa kehitetään yhdessä Mikkelin vesilaitoksen kanssa ja liet-

teen jatkokäsittelyä siirretään mahdollisimman paljon Kenkäveronniemen puhdistamolle.

Edellä olevaan viitaten Ristiinan kunta esittää, että vesistön tarkkailuohjelma sekä jätevedenpuhdistamon puhdistustehokkuusvaatimukset säilytettäisiin ennallaan.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto tarkistaa Ristiinan kunnan keskuspuhdistamolle 7.7.2000 myönnetyn toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 42/00/2 lupamääräykset. Jätevedenpuhdistamo sijaitsee kiinteistöllä Koskensaari (RN:o 9:68) Rahikkalan kylässä Ristiinan kunnassa. Tarkistetut lupamääräykset korvaavat aikaisemmat lupamääräykset kokonaisuudessaan.

Kalastolle ja kalastukselle aiheutuva ilmeinen vahinko alapuolisessa vesistössä määrätään hyvitettäväksi istutusvelvoitteella. Muuta hyvitettävää tai korvattavaa vahinkoa hankkeesta ei ennalta arvioiden tule aiheutumaan. Ennakoimattomien vahinkojen varalta annetaan ohjaus.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Jäteveden johtaminen, käsittely ja päästöt vesiin

1. Jätevedet puhdistetaan nykyisessä biologis-kemiallisessa puhdistamossa, josta käsitellyt jätevedet johdetaan vesistöön nykyisessä purkuputkessa.

2. Puhdistamolta johdettavan jäteveden $BOD_{7\text{-}ATU}$-arvo saa olla enintään 15 mg/l ja kokonaisfosforipitoisuus enintään 0,8 mg/l. Puhdistustehojen on oltava molempien suureiden osalta vähintään 90 %.

Vuoden 2013 alusta alkaen $BOD_{7\text{-}ATU}$-arvo saa olla enintään 12 mg/l ja fosforipitoisuus enintään 0,6 mg/l. Molempien poistotehon on oltava vähintään 92 %.

Puhdistustulokset lasketaan puolivuosikeskiarvona ohijuoksutukset ja muut häiriötilanteet mukaan lukien.

Jäteveden käsittelyn on täytettävä valtioneuvoston päätöksen 888/2006 liitteen taulukon 1 mukaiset vähimmäisvaatimukset; jätevedenpuhdistamosta johdettavan jäteveden COD_{Cr}–arvo saa olla enintään 125 mg/l ja poistotehon tulee olla vähintään 75 %. Kiintoainepitoisuus saa olla enintään 35 mg/l ja poistotehon tulee olla vähintään 90 %.

Puhdistamon ja viemäriverkon käyttö ja hoito

3. Puhdistamoa ja viemäriverkkoa on käytettävä ja hoidettava niin, että ympäristöpäästöt ja aiheutuvat haitat ovat mahdollisimman vähäiset. Jätevesistä ei saa aiheutua terveyshaittaa.

Puhdistamon toiminnasta ja hoidosta vastaavalla on oltava tehtävään riittävä koulutus ja ammattipätevyys. Vastuuhenkilön ja hänen sijaisen nimi ja yhteystiedot on ilmoitet-

tava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4. Luvan saajan on huolehdittava viemäriverkon suunnitelmallisesta kunnostamisesta niin, että vuoto- ja hulevesien joutuminen jätevesiviemäreihin on mahdollisimman vähäistä.

Tavanomaisesta poikkeavien jätevesien esikäsittely

5. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että puhdistamoon liitettyyn viemäriverkkoon johdettavat yhdyskuntajätevesistä poikkeavat jätevedet esikäsitellään tarvittaessa asianmukaisesti ja että tällaisten jätevesien viemäriverkostoon johtamisessa otetaan huomioon ympäristönsuojeluasetuksen ja valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 vaatimukset.

Luvan saajan on oltava selvillä teollisuusjätevesien ja muiden poikkeavien jätevesien laadusta, määrästä ja esikäsittelystä. Näiden jätevesien johtamisesta viemäriverkkoon on tehtävä sopimus.

Melu ja haju

6. Puhdistamon toiminnasta ja ajoneuvoliikenteestä aiheutuva melun A-painotettu ekvivalenttitaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää tasoa 55 dB päivällä ja 50 dB yöllä lähimpien asuinrakennusten piha-alueella. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (L_{Aeq}) klo 7–22 eikä 40 dB (L_{Aeq}) klo 22–7.

Raskas ajoneuvoliikenne on pyrittävä rajoittamaan maanantai–lauantai klo 07–20 välillä tapahtuvaksi.

Puhdistamon toiminnasta ei saa aiheutua häiritsevää hajuhaittaa ympäristöön.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

7. Jätteet on kerättävä puhdistamolla asianmukaisiin keräysastioihin ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jäteöljyt ja muut ongelmajätteet on varastoitava katetussa tiivispohjaisessa varastossa, jossa astian mahdollisesti rikkoutuessa valumat voidaan kerätä talteen. Jätteet saa toimittaa vain sellaiseen paikkaan, jonka ympäristöluvassa kyseisen jätteen hyödyntäminen ja käsittely on hyväksytty.

Puhdistamolietteet on kuljetettava niin, että lietettä ei pääse putoamaan eikä kulkeutumaan ympäristöön. Likaantuneet alueet ja kuljetusreitti on siistittävä välittömästi.

Kemikaalien varastointi

8. Kemikaalien varastointi ja käsittely puhdistamolla on järjestettävä niin, että haitallisten aineiden pääsy ympäristöön estyy.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

9. Jos puhdistamolla tai viemäriverkossa tapahtuu laadultaan tai määrältään poikkeuksellinen jätevesipäästö, luvan saajan on ryhdyttävä välittömästi tehokkaisiin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Tällaisesta tapahtumasta sekä muista puhdistamolla tapahtuvista oleellisista toimintahäiriöistä ja poikkeustilanteista on ilmoitettava välittömästi Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Luvan saajalla on oltava ajantasainen suunnitelma, joka sisältää toimintaohjeet puhdistamolla ja viemäriverkossa esiintyvien häiriö- ja poikkeustilanteiden aikana. Valmiutta toimia erityistilanteissa on pidettävä jatkuvasti yllä.

Paras käytettävissä oleva tekniikka

10. Luvan saajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava toimintaansa soveltuvan tällaisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttöönottoon.

Tarkkailu-, kirjanpito- ja raportointimääräykset

11. Luvan saajan on tarkkailtava puhdistamon käyttöä, puhdistamolle ja vesistöön johdettavan jäteveden määrää ja laatua, puhdistuslaitteiden tehoa sekä jätevesien ja muiden päästöjen ympäristövaikutuksia. Tarkkailu on suoritettava hakemuksen liitteiden 25B (No 3152/09, päivätty 17.11.2009) ja 25C (No 3154/09, päivätty 18.12.2009) mukaisesti.

Edellä mainittuja ohjelmia voidaan tarvittaessa muuttaa ja täydentää Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelmien mukaiset tarkkailutulokset on säilytettävä ja toimitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle välittömästi niiden valmistuttua.

Edellä mainituista tarkkailuista sekä jätteiden määristä ja toimituksista hyötykäyttökohteisiin ja jätteenkäsittelypaikkoihin on pidettävä kirjaa.

Puhdistamon toimintaa, päästöjä ja ympäristövaikutuksia koskevat seuranta- ja tarkkailutiedot on koottava vuosittain yhteenvedoksi, joka on toimitettava helmikuun loppuun mennessä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yhteenvedossa esitetään lyhyesti myös suunnitellut toiminnan muutokset ja viemäriverkoston saneeraustoimet.

Tarkkailujen tulokset on pyydettäessä annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Toiminnan lopettamiseen liittyvät määräykset

12. Jos jätevedenpuhdistamon toiminta päättyy, on luvan saajan ilmoitettava toiminnan loppumisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Jätevesien vesistövaikutusten tarkkailua on jatkettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellyttämä määräaika, kuitenkin vähintään vuosi puhdistamon jätevesien vesistöön johtamisen päättymisestä.

Kalatalousvelvoite

13. Luvan saajan on istutettava Pyrhölän osakaskunnan ja Kilpikosken osakaskunnan alueille Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymän suunnitelman mukaan ja valvonnassa vuosittain 10 000 kpl yksikesäisiä kuhanpoikasia tai vastaavalla rahamäärällä muita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymiä kalanpoikasia.

Kalataloustarkkailu on suoritettava Ristiinan Yöveden voimassa olevan kalataloustarkkailuohjelman mukaisesti, hakemuksen liite 24C (No 332/09, päivätty 13.2.2009). Ohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa ja täydentää Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailutulokset on säilytettävä ja toimitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle välittömästi niiden valmistuttua. Tarkkailujen tulokset on pyydettäessä annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

ENNAKOIMATTOMAN VAHINGON KORVAAMINEN

Vesistön pilaantumisesta aiheutuvista vahingoista, joita nyt ei ole ennakoitu aiheutuvan, on vahingonkärsijällä oikeus hakea korvausta ympäristönsuojelulain 72 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupamääräysten tarkistamisen perustelut

Kyseessä on Ristiinan kunnan keskustaajaman jätevedenpuhdistamon toiminnalle 7.7.2000 myönnetyn ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen. Ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset toiminnalle on ratkaistu Itä-Suomen ympäristölupaviraston antamassa päätöksessä. Toiminnassa ja siitä aiheutuvissa päästöissä ei tapahdu oleellisia muutoksia aikaisemmin myönnetyn luvan mukaiseen toimintaan ja päästöihin verrattuna.

Toimittaessa tarkistettujen lupamääräysten mukaisesti puhdistamon toiminnasta ja jätevesien johtamisesta puhdistamolta nykyiseen purkupaikkaan ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Vuoksen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 ja Etelä-Savon pintavesien hoidon toimenpideohjelmassa 2010–2015 Yöveden tila on arvioitu erinomaiseksi. Uittamonsalmen länsipuolinen osa poikkeaa muusta Yövedestä lähinnä runsaamman kuormituksensa ja Uittamonsalmen erottamana erillisen luonteensa vuoksi. Puhdistamolta vesistöön johdettava kuormitus ei ennalta arvioiden vaaranna valtioneuvoston vahvistamassa Vuoksen vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tilatavoitteiden saavuttamista, kun puhdistamoa hoidetaan ja käytetään hakemuksessa esitetyn ja lupamääräysten mukaisesti.

Tarkistettujen lupamääräysten mukainen jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Toiminnan voidaan katsoa olevan myös parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista toiminnan sijaintipaikan olosuhteissa.

Lupamääräysten perustelut

Jätevedenpuhdistamo on saneerattu vuosina 1999 ja 2000. Jätevesivirtaamien suuresta vaihtelusta, saostuskemikaalin syötön häiriöistä ja ilmeisesti sako- ja umpikaivolietteiden määrän kasvusta on aiheutunut puhdistamon toimivuudelle haittaa ja vuonna 2000 asetettujen päästöraja-arvojen ajoittaista ylittymistä. Puhdistamon toimivuuden parantamiseksi on tehty viime aikoina parannuksia, kuten viemäriverkoston saneeraustoimet, lietteiden käsittelyn uudistukset ja puhdistamon automaation uusiminen. Tavoitteena tulee kuitenkin olla edelleen päästöjen nykyistä tehokkaampi rajoittaminen, jotta jätevesien aiheuttamat haitat purkuvesistössä jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Ennalta arvioiden puhdistamon päästöjä voidaan vielä vähentää hakijan esittämien kaltaisilla toimenpiteillä ilman laitoksen perusteellista saneerausta. Asetetut raja-arvot vastaavat vaatimuksia, jotka ovat vastaaville puhdistamoille yleisesti käytössä. Raja-arvojen tiukentumisen määräaikaa asetettaessa on otettu huomioon mm. viemäriverkoston vuotovesien edelleen vähentämisen vaatima aika.

Lupamääräykset ovat tarpeen ympäristönsuojelulain 3 §:ssä tarkoitetun ympäristön pilaantumisen estämiseksi ja pilaantumisvaaran vähentämiseksi. Fosfori on vesistön rehevyyteen vaikuttava ravinne, joten fosforin tehokas vähentäminen on tarpeen. Samoin orgaanisten aineiden tehokas poisto on tarpeen purkuvesistön hyvän laadun säilyttämiseksi.

Tavanomaisesta poikkeavien jätevesien esikäsittelyä koskevalla lupamääräyksellä varmistetaan, etteivät puhdistamolle johdettavat jätevedet heikennä puhdistamon toimintaa ja normaalisti saavutettavaa puhdistustulosta tai puhdistamolietteen käyttökelpoisuutta ja ettei puhdistamolla käsiteltävistä jätevesistä aiheudu asetuksella kiellettyjä päästöjä vesistöön.

Määräys melusta ja hajusta on annettu naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitetun kohtuuttoman haitan torjumiseksi. Meluarvot vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä 1.3.2017 mennessä. Lupamääräysten tarkistamista koskevaan hakemukseen on liitettävä yhteenveto toiminnan tarkkailun tuloksista, selvitys jätevesien johtamisen vaikutuksista kalastoon ja kalastukseen, arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta, selvitys jäteveden käsittelyn tehostamistarpeesta, selvitys asukasvastineluvusta ja typenpoiston tarpeesta sekä soveltuvin osin muut ympäristönsuojeluasetuksen 8–12 §:ssä mainitut selvitykset.

ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta ja tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 3–8, 41–47, 52, 55, 56, 72, ja 90 §
Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 5, 19, 23, 30, 36 ja 37 §
Jätelaki (1072/1993) 6, 8, 12, 51 ja 52 §
Valtioneuvoston asetus (888/2006) yhdyskuntajätevesistä
Valtioneuvoston asetus (889/2006) ympäristönsuojeluasetuksen muuttamisesta
Valtioneuvoston asetus (1022/2006) vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄÄMINEN

Käsittelymaksu on 1 740 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1145/2009) liitteen maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen jätevedenpuhdistamon lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 3 480 euroa. Kun asian käsittelyn vaatima työmäärä on vähäisempi kuin käsiteltäessä uutta toimintaa, toiminnan lupamääräysten tarkistamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

Ympäristönsuojelulain 105 § (86/2000)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ympäristönsuojelulain 54 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen 23 §:n mukaisesti päätös toimitetaan luvan saajalle, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ristiinan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Suomen ympäristökeskukselle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan lisäksi niille, joille on annettu hakemuksesta erikseen tieto. Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen alue-

hallintoviraston ympäristölupavastuualueen ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Ristiinan kunnan virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusosoitus liitteenä.

Ympäristöylitarkastaja Keijo Lindberg

Ympäristöylitarkastaja Ari Liimatainen

AL/PH
Tiedustelut: asian esittelijä puh. 040 567 5472

LIITE

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Itä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **9.5.2011.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi, kotikunta ja yrityksen tai yhteisön Y-tunnus
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen Itä-Suomen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintoviraston Kuopion toimipaikan kirjaamoon. **Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Kuopion toimipaikan kirjaamon yhteystiedot

Käyntiosoite:	Hallituskatu 12–14, 70100 KUOPIO
Postiosoite:	PL 1741, 70101 KUOPIO
Puhelin:	(vaihde) 020 636 1030
Telekopio:	(017) 580 8690
Sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
Aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.